

Palvelujärjestelmän uudistus - R4 erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistus

lkaholtk 13.03.2025 § 25
1095/00.01.02.00/2025

Valmistelija(t)	toimialajohtaja Mikko Korhonen, p. 044 718 6200, mikko.korhonen(at)pshyvinvointialue.fi
Päätös	<p>Merkitään pöytäkirjaan, että</p> <ul style="list-style-type: none">- Marja Berg ja Tiina Grönlund ilmoittivat olevansa esteellisiä (HL 28.1 kohta 5) ja poistuivat kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 14.13-14.26.- Puheenjohtajana toimi asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan Irja Sokka.- Maija Kärkkäinen ja Jari Toroi valittiin pöytäkirjantarkastajiksi pykälään 25. <p>Päätösehdotus hyväksyttiin.</p>
Esittelijä	ikäntyvien palveluiden toimialajohtaja
Päätösehdotus	Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunta antaa lausuntonaan asiaselosteessa esiin nostetut näkökulmat.
Ennakkovaikutusten arviointi	
Toimivallan peruste	Hallintosääntö § 43
Liitteet ja oheisaineisto	<p>Esityslistan liitteenä:</p> <ul style="list-style-type: none">- Erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistuksen (R4) luonnos- Pohjois-Savon hyvinvointialueen erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan toiminnan ja tehokkuuden arvioinnin loppuraportti Nordic Healthcare Group (NHG)
Valmistelu	Lausuntoa pyydetään Erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistuksen (R4) luonnoksesta. Asiakokonaisuus on yleisten palveluiden järjestämistä vastuun piirissä ja lautakunta lausunnossaan tarkastelee uudistusohjelman vaikutuksia Ikäntyneiden palveluiden järjestämisen näkökulmasta. Uudistuksen pääpaino on nykytoiminnan tehostamisessa.

Seuraavassa lautakunnan lausumat uudistuksen eri osa-alueisiin:

- Avoterveydenhuollon poliklinikkatoiminta
Painopisteen siirto perusterveydenhuoltoon tukeväksi lähete- ja konsultaatiokäytäntöjä uudistamalla on kannatettava. Samoin kannatettavana nähdään myös poliklinikkatoiminnan kehittäminen vaikuttavuuden ja terveyshyödyn näkökulmasta.
- Leikkaustoiminta ja invasiiviset toimenpiteet
Tavoitteena on viiveetön, sujuva ja lyhytjätkihoitoiseen kirurgiaan painottuva toiminta. Tavoite on kannatettava. Toimintamallin kehittämisen rinnalla on huolehdittava R2-uudistuksen mukainen kotiin vietävien palvelujen resurssointi ja kyvykkyydet
- Päivystys
Uudistuksessa päivystyksen, sote-keskusten ja liikkuvien päivystys- ja sairaalapalveluiden yhteistyötä lisätään. Muutoksen tavoitteena on hoitajakson lyhentäminen päivystysosastolla ja potilaskierron tehostaminen. Tavoite on kannatettava. Muutoksen edellytyksenä on R2 mukaisten toimenpiteiden eteneminen tavoitteen mukaisesti. R2-muutoksen keskeisimpiä elementtejä ovat liikkuva sairaala, kotiutusyksikkö ja ikääntyneiden kotiin vietävien palvelujen resurssointi ja kyvykkyydet
- Tutkimus ja opetus
Uudistuksen tavoitteena on opetusvastaanottotoiminnan potilasmäärien kasvattaminen sekä opetuksen ja palvelutuotannon integraatio. Myös kliinistä tutkimusta ja sen rahoitusta pyritään lisäämään sekä vahvistamaan sen integrointia palvelutuotantoon. Ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunnan palveluiden järjestämisvastuun näkökulmasta tavoite on kannatettava.

Ahall 10.02.2025 § 44

Valmistelija(t) Jari Saarinen, puh 044 718 6301,
jari.saarinen(at)pshyvinvointialue.fi;

Päätös Merkitään pöytäkirjaan, että:
- Kati Åhman ilmoitti olevansa esteellinen (Hall § 28 kohta 5) ja poistui asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 15.48- 15.57
- Minna Reijonen ilmoitti olevansa esteellinen (Hall § 28 kohta 5) ja poistui asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 15.48 - 15.57

- Pekka Pollari oli läsnä kokouksessa asian käsittelyn ajan klo 15.48 - 15.57
- Marko Korhosen poissaollessa Jari Saarinen toimi asian esittelijänä.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä hyvinvointialuejohtaja

Päätösehdotus Aluehallitus päättää:

- 1) merkitä erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistuksen (R4) luonnoksen (liite 1), Pohjois-Savon hyvinvointialueen erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan toiminnan ja tehokkuuden arvioinnin loppuraportin Nordic Healthcare Group (liite 2) ja valmistelutilanteen tiedoksi
- 2) käynnistää sidosryhmien osallistamisen, jossa kuullaan kevään aikana mm. henkilöstöä, alueen asukkaita, yrityksiä ja yhdistyksiä
- 3) lähettää luonnoksen lausunnoille hyvinvointialueen lautakuntiin, jaostoihin sekä lakisääteisiin ja vapaaehtoihin vaikuttamistoimielimiin sekä aluevaltuustoryhmille ja Pohjois-Savon kuntiin ja Pohjois-Savon liittoon.

Ennakkovaikutusten arviointi

Vaikutusten arviointi tehdään vaikuttamis- ja osallistamiskierroksen jälkeen, kun lopullinen esitys annetaan aluehallituksen kautta aluevaltuustolle päätettäväksi.

Toimivallan peruste Hallintosäntö § 36

Liitteet ja oheisaineisto

Esityslistan liitteenä:

- Erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistuksen (R4) luonnos
- Pohjois-Savon hyvinvointialueen erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan toiminnan ja tehokkuuden arvioinnin loppuraportti Nordic Healthcare Group (NHG)

Valmistelu

Pohjois-Savon hyvinvointialue rakentui yhdistämällä aiemman kuntapohjaisen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestäjien toiminta. Hyvinvointialueen toiminnassa integroituu sosiaali- ja terveydenhuolto sekä pelastustoimi aina erityisen vaativista palveluista perustason palveluihin.

Hyvinvointialueen käynnistymisvaiheessa alkuvuodesta 2023 keskityttiin varmistamaan turvallinen siirtymä uuteen organisaation. Hyvinvointialueen käynnistymisen jälkeen on ollut aika aloittaa palvelujärjestelmän kokonaisuudistus. Uuden järjestelmän tuomat

mahdollisuudet kehittää ja uudistaa toimintaa on hyödynnettävä täysimääräisesti.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämistä haastaa voimakkaasti henkilöstön saatavuuden ongelmat, väestön ikääntymisestä johtuva palvelutarpeen kasvu ja kustannustason nousu. Toiminnan uudistaminen on välttämätöntä, jotta voimme rakentaa taloudellisesti ja toiminnallisesti kestävästä palvelujärjestelmän. Palvelujärjestelmän kokonaisuudistus koskee kaikkia hyvinvointialueen palveluita ja toimialoja.

Hyvinvointialueuudistus mahdollistaa sote-palvelujärjestelmän uudistamisen asiakaslähtöisesti ja peruspalveluita vahvistaen hyödyntäen integroitunutta järjestelmää.

Palvelujärjestelmän uudistamisohjelmassa valmistellaan viisi kokonaisuudistusta:

- R1. Vastaanotto toiminnan ja alueellisen erikoissairaanhoidon sekä aikuissosiaalityön uudistus
- R2. Osastohoidon, asumisen ja kotiin vietävien palveluiden uudistus
- R3. Perhe- ja vammaispalveluiden uudistus
- R4. Erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistus
- R5. Mielenterveys- ja päihdepalveluiden uudistus

Uudistusten valmistelua tukee muun muassa seuraavat läpileikkaavat toimenpiteet:

- Digitaalisten palveluiden uudistaminen (strategisen ohjelma, Ahall 02.10.2023 § 304)
- Kiinteistöselvitys ja toimitilaverkko
- Hallinto ja tukipalvelut (strategisen ohjelma; Ahall 05.06.2023 § 187)
- Henkilöstövoimavarojen kehittäminen ja vahvistaminen (strategisen ohjelma, Ahall 05.06.2023 § 186)

Uudistusten valmistelua ohjaa Pohjois-Savon hyvinvointialueen sote-palvelustrategia (Avalt 19.06.2023 § 34) ja tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma (Ahall 01.11.2023 § 366). Sote-palvelustrategian ja tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisesti palvelujärjestelmän ja -verkon uudistaminen aloitettiin syksyllä 2023. R4-uudistuksen viranhaltijavalmistelu tehtiin ohjausryhmän asettamissa työryhmissä, joissa palvelutoimialalla oli keskeinen rooli. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimi Jari Saarinen. Hyvinvointialueen johtoryhmä johtaa työskentelyä.

Koko palvelujärjestelmän uudistamisohjelmalla pyritään kokonaisuudessaan saavuttamaan n. 50 M€ vuotuinen kustannusvaikutus (Ahall 19.06.2024 § 218), joka toteutuessaan tasapainottaisi hyvinvointialueen taloutta merkittävästi.

Erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistuksen keskeiset sisällöt

Erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistuksen taustalla on hyvinvointialueen uuden organisaation integraatiomahdollisuuksien hyödyntäminen, talouden reunaehdot sekä henkilöstön saatavuus. Uudistuksessa vahvistetaan erikoissairaanhoidon tukea perusterveydenhuoltoon, tehostetaan läpi erityispalveluiden henkilöstövoimavaran käyttöä, vahvistetaan omaa tuotantoa ja vähennetään siten ostopalveluita, uudistetaan organisaatio- ja johtamisrakenteita uudistuvan toiminnan edellyttämällä tavalla sekä parannetaan tilatehokkuutta lisäämällä palvelutuotannon ja hallinnon tilojen yhteiskäyttöä sekä tiivistämällä tuotannon tilankäyttöä. Uudistuksen yhtenä perustana on sähköisten palveluiden lisääminen ja sitä toteutetaan siten, että digitaalinen asiointi ja etävastaanotot lisääntyvät kaikissa hoitoprosessin vaiheissa. Palveluita tullaan yhteensovittamaan moniammatillisella ja monialaisella työskentelyllä, toimintamalleja kehittämällä ja henkilöstön yhteiskäytöllä.

Osa-alueittain painotettuna avoterveydenhuollon poliklinikkatoiminnan uudistuksessa tavoitteena on poliklinikkaprosessi, jossa potilas hoidetaan nykyistä sujuvammin. Leikkaustoiminnan ja invasiivisten toimenpiteiden uudistuksessa tavoitteena on viiveetön, sujuva ja lyhytjälkihoitoiseen kirurgiaan painottuva toimintamalli erikoisaloittain suunniteltuna. Päivystystoiminnan uudistuksessa tarkastellaan päivystysaikaista palveluntuotantoa kiirevastaanotto- ja päivystystoiminnan osalta nykyistä enemmän kokonaisuutena sekä toiminnallisesti että alueellisesti. Integroidun uuden opetusvastaanotto-toiminnan laajentumisen keskeisenä tavoitteena on monialaisen koulutuksen ja opetuksen vahvistaminen, koulutus- ja harjoittelupaikkojen lisääminen, perusterveydenhuollon osaamisen vahvistaminen sekä monipuolinen ja turvallinen oppimis- ja palveluympäristö eri alojen opiskelijoille. Opetusvastaanotoilla vaikutetaan palveluiden saatavuuteen erityisesti perusterveydenhuollossa, mutta erikoissairaanhoidon fyysisesti läheisellä tuella.